

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ศรีลังกา ตอนที่ ๔
สวณพฤกษศาสตร์ เพลาดินียา-
เมืองนุวาราเอลิยา

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ศรีลังกา ตอนที่ ๔ สวนพฤกษศาสตร์ เฟลาตินียา-เมืองนุวาราเอเลีย

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

วันนี้เราจะเดินทางออกจากโรงแรม มหาวารี ริช เมืองแคนดี้ ไปสู่เมือง นุวาราเอเลีย

หลังรับประทานอาหารเช้า เราเดินทางออกจากโรงแรม ไปยังที่พำนักของ
สมเด็จพระสังฆราชแห่งศรีลังกา เพื่อรับของที่ระลึกตามคำเชิญของทางศรีลังกา

อิตปิ โส ภควา

อรหัน

สมุมาสมพุทโธ

วิชชาจรณสมุปโน

สุคโต

โลกวิทู

อนุตตโร บุริสทมมสารถิ

สตถา เทวมนุสสสุสานัน

พุทโธ

ภควา

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

เป็นพระอรหันต์ผู้ไกลจากกิเลส

เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

เป็นผู้เสด็จไปได้แล้ว

เป็นผู้รู้แจ้งโลก

เป็นสารถิฝึกคนที่ฝึกได้ อย่างไม่มีผู้ใดยิ่งกว่า

เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เป็นผู้จำแนกกรรมอันประเสริฐ

ที่พำนักของสมเด็จพระสังฆราชแห่งศรีลังกา ตั้งอยู่คนละฝั่งตรงข้ามวัดพระ
เชี้ยวแก้ว โดยมีทะเลสาบคั่นกลาง ในเมืองแคนดี้

จากนี้คณะของเราเดินทางไปชมสวนพฤกษศาสตร์ เพลาตินียา (Peradeniya Botanical Garden) ซึ่งพระเจ้าวิกรมพาลูที่ ๓ สร้างเป็นอุทยานหลวง เมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๔ มีพันธุ์ไม้มากกว่า ๔,๐๐๐ ชนิด บนเนื้อที่ ๓๗๕ ไร่

ข้าพเจ้ามาทราบในภายหลัง ว่าที่สวนแห่งนี้ ท่านอาจารย์ได้มีเมตตาตั้งสนทนาธรรมกับท่านที่ไม่ได้เดินชมสวน ภายใต้อร่มไม้่อีกกลุ่มใหญ่ กราบอนุโมทนาครับ

ต้นนี้เป็นไม้มีพิษ ใช้ยางอาบลูกดอก
และ ปลายลูกธนู

ภายในสวน มีต้นไม้เก่าแก่ หายากหลากหลายชนิด หลายๆต้น มีขนาดสูงและใหญ่โตมาก การได้มาที่ศรีลังกา จะพบได้สิ่งหนึ่งที่มีอยู่ทั่วไปคือ ต้นไม้ใหญ่อายุมาก คุณเก่าแก่ ไม่เฉพาะในสวนแห่งนี้เท่านั้น แต่มีให้เห็นได้ในทุกๆที่เลยครับ

นี่เป็นต้นสาละ (ลูกปิ่นใหญ่)เก่าแก่ต้นหนึ่ง ที่กำลังออกดอกเต็มโคนต้น บานสะพรั่งสวยงามมากครับ (อึ้ง ควรทราบว่า ต้นสาละตามพุทธประวัติจริงๆ เป็นต้นไม้ตามกระถุนี่ครับ

[ต้นสาละออกดอก](#))

เมื่อได้เห็นความงดงามของดอกสาละในอุทยานนี้ ทำให้คิดถึงพระพุทธดำรัสของพระพุทธองค์ ณ สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา ความว่า...

"...ดูก่อนอานนท์ ไม้สาละทั้งคู่ เผล็ดดอกบานสะพรั่งนอกฤดูฤดูกาล ร่วงหล่นไปรยปรายยังพระสีระของพระตถาคตเพื่อบูชาพระตถาคต...แม้ดอกมณฑารพอันเป็นของทิพย์ แม้จุณแห่งจันทร อันเป็นของทิพย์...แม้ดนตรีอันเป็นทิพย์เล่า...แม้สังคีตอันเป็นทิพย์ ย่อมเป็นไปในอากาศ เพื่อบูชาพระตถาคต ดูก่อนอานนท์ พระตถาคตจะชื่อว่า อันบริษัทสักการะ เคารพ นับถือ บูชานอบน้อมด้วยเครื่องสักการะประมาณเท่านี้ หามิได้ ผู้ใดแลจะเป็นภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก หรืออุบาสิกาก็ตาม เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบ ประพฤติตามธรรมอยู่ ผู้นั้นย่อมชื่อว่า สักการะ เคารพ นับถือ บูชา ด้วยการบูชาอย่างยิ่ง เพราะเหตุนั้นแหละ อานนท์ พวกเธอพึงสำเหนียกอย่างนี้ว่า เราจักเป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบ ประพฤติตามธรรมอยู่..."

[พระสูตรต้นตปิฎก ที่สนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑ หน้า 306-307](#)

หลังอาหารกลางวัน เราเดินทางต่อไปยัง เมืองนุวารา เอเลีย ซึ่งได้ชื่อว่า เป็น สวิตเซอร์แลนด์ของประเทศศรีลังกา เป็นสถานที่ตากอากาศของชาวอังกฤษสมัยล่าอาณานิคม ระดับความสูงของเมืองประมาณ ๑,๘๖๘ เมตร (๖,๑๒๘ ฟุต) จากระดับน้ำทะเล อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๖-๒๕ องศาเซลเซียส ตลอดปี

นอกจากนั้น นุวารา เอเลีย ยังเป็นเมืองเกษตรกรรม ที่ปลูกผักชนิดต่างๆ มากมาย และ เป็นเมืองที่ผลิตชาที่มีชื่อเสียงส่งออกทั่วโลก

โรงงานผลิตชาแห่งหนึ่ง ท่ามกลางเทือกเขาที่เต็มไปด้วยต้นชา

ที่ นุวารา เอเลีย แห่งนี้ เราเข้าพักที่โรงแรม แกรนด์ไฮเต็ล ซึ่งเป็นโรงแรมสไตล์
โคโลเนียลที่เก่าแก่ของเมือง มีอายุร้อยกว่าปีมาแล้วครับ (ค.ศ.๑๘๙๑)

"...เรื่องกรรม และ ผลของกรรม เป็นเรื่องที่ละเอียด ในชีวิตประจำวัน แต่ละบุคคล ย่อมมีทั้งกรรม (กุศลกรรม และอกุศลกรรม) และได้รับผลของกรรม เมื่อได้ศึกษาก็จะมีความเข้าใจว่า ขณะใดเป็นกรรม ขณะใดเป็นผลของกรรม ธรรม ควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่ง เมื่อได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม จนกระทั่งมีความเข้าใจในเหตุและผลแล้วย่อมจะเป็นผู้ที่เบาสบาย ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตาม เพราะเหตุว่า การที่จะมีทุกข์ มีสุขในแต่ละวันหรือในวันหนึ่งวันใด ที่จะได้รับสิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ หรือไม่น่าปรารถนา ไม่น่าใคร่ ไม่น่าพอใจนั้น ก็เป็นไปตามเหตุ คือ กรรมที่ตนได้กระทำแล้ว ทั้งนั้น กรรมที่ได้กระทำแล้ว เมื่อได้โอกาสที่จะให้ผลเกิดขึ้น ผลก็เกิดขึ้น เป็นไปตามความสมควรแก่เหตุ ไม่มีใครทำให้ ไม่มีใครเป็นผู้บงการ..."

(คัดจากกระดานธรรมทัสนะ)

"...การที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นผลของกุศลกรรม อย่างน้อยๆ ก็เพิ่มพูนความมั่นคงในเรื่องกรรมและผลของกรรมได้บ้าง เมื่อเหตุดี ผลก็ต้องดี ดังนั้น เมื่อได้อัตภาพความเป็นมนุษย์แล้ว จึงไม่ควรประมาทในการเจริญกุศลประการต่างๆ รวมถึงการอบรมเจริญปัญญาด้วย สำหรับการเจริญกุศลในชีวิตประจำวันนั้น ดีที่สุดคือไม่หวัง ความดีเป็นสิ่งที่ควรจะอบรมเจริญให้มีขึ้นในชีวิตประจำวัน เพราะเหตุว่า วันหนึ่งๆ อกุศลจิตเกิดบ่อยมาก แม้แต่ขณะที่กำลังฟังพระธรรมอยู่แท้ๆ อกุศลจิตก็ยังสามารถที่จะเกิดแทรกได้เลย (คงไม่ต้องกล่าวถึงขณะที่ไม่ได้ฟังพระธรรม) ถ้าไม่ได้เจริญกุศล ก็ย่อมเปิดโอกาสให้อกุศลเกิดหนาแน่นขึ้นเรื่อยๆ..."

(คัดจากกระดานธรรมทัศนะ)

เมื่อได้พักค้างคืนที่โรงแรมอันสวยงามนี้ จนวนร่างกายมีความสดชื่นดีแล้ว หลังอาหารเช้า ท่านอาจารย์ได้มีเมตตาให้จัดการสนทนาธรรมขึ้นในโรงแรม

ท่ามกลางอากาศเย็นสบาย ไม่ต้องเปิดแอร์ เมื่อสนทนากันไปสักพักก็ต้องปิดหน้าต่าง เพราะความหนาวเย็นของอากาศภายนอกครับ

ข้าพเจ้าขอนำข้อความบางตอนที่ท่านอาจารย์กล่าวไว้มาให้ท่านได้พิจารณา
ดังนี้ครับ

"...เพราะฉะนั้น แต่ละคำ ไม่ควรคิดเอง แล้วก็ไม่ควรผ่านไปโดยผิวเผิน เช่น
พุทธะ ผู้รู้ ไม่ใช่รู้อย่างธรรมดา ตรัสรู้ความจริง แล้วก็สัมมาสัมพุทธะ คือ ด้วยพระองค์
เอง โดยอาศัยการบำเพ็ญพระบารมีที่ได้อบรมแล้ว..."

“...ถึงกาลที่พร้อมจะตรัสรู้ความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ ก็ทรงตรัสรู้ความจริงนั้น และทรงแสดงความจริงนั้น ให้คนที่ใคร่จะเข้าใจความจริง ได้เริ่มเข้าใจด้วย จนกระทั่งบุคคลที่ได้บำเพ็ญบารมีมาในอดีต ก็สามารถที่จะรู้ความจริงนั้น เป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ ทั้งหมด...ด้วย...” ปัญญา ”

“...เพราะฉะนั้น พระพุทธศาสนา สำคัญที่ "พุทธ" คือ "ปัญญา" มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า แล้วก็พุทธสาวก ถ้าสามารถที่จะ "รู้" ความจริงได้ ก็เป็นระดับหนึ่ง ระดับใด แต่ว่าในกาละที่มีพระธรรมคำสอน ที่จะรู้ความจริงได้ก็โดยฐานะของเป็นสาวก คือ ผู้ฟัง แล้วจะไม่ "ฟัง" ได้ไหม?”

“...เพราะฉะนั้น เปรียบเทียบปัญญาของผู้ที่ไม่ใช่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า กับ พระสาวก ที่ฟังแล้วสามารถที่จะเข้าใจตาม กับผู้ที่เริ่มได้ยินได้ฟัง แล้วก็ยัง ผู้ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังเลย เพราะฉะนั้น ก็หลากหลายกันมาก ซึ่งแต่ละคนนี่ ก็จะรู้จักตัวเองตามความเป็นจริง ว่าเป็นธรรมะที่สะสมมา แล้วก็บังคับบัญชาไม่ได้ ไม่อยากโกรธก็โกรธ ไม่อยากเกลียดก็เกลียด ไม่อยากกลัวก็กลัว เป็นธรรมะทั้งหมดเลย...”

“...พระธรรม...ลึกซึ้ง...จริงๆ
ละเอียด ถ้าไม่ฟังด้วยความเคารพ
แล้วก็ด้วยความรอบคอบ...ไม่ได้
สาระแน่...เพราะคนบางคน เพียง
ได้ยินคำเดียวก็ "อยาก" ถึงพระ
นิพพาน แล้วอะไร? นิพพานคือ
อะไร? นิพพานอยู่ที่ไหน? เดี่ยวนี้ก็
"เห็น" ยังไม่รู้เลย ทั้งๆ ที่ (เห็น) กำลัง
ปรากฏ กำลังเผชิญหน้า แล้วจะไป
หานิพพาน ไปหวังนิพพาน ไป
"ทำ" เพื่อถึงนิพพาน โดยไม่มีความรู้
อะไรเลย เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เลย...”

“...เพราะฉะนั้นพระพุทธศาสนา
ไม่ลืมนะ เน้นหรือสำคัญที่สุด คือ
คือ "ปัญญา" ขณะที่กำลังฟัง "เข้าใจ"
เดี๋ยวนี้ คือ "ปัญญา" ซึ่งปัญญานี้จะ
เจริญขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะรู้
ความจริงของสิ่งที่เคยติดข้องเป็น
ปกติในชีวิตประจำวัน จนสามารถที่
จะดับกิเลสได้เป็นสมุทเทจ ไม่เกิดอีก
เลย...”

“...มีไหม คนที่ดับกิเลสหมดไม่เกิดอีก?...มี...เราหรือยัง?...ยัง...ยังนะคะ...
 เพราะว่า การอบรมปัญญายังไม่พอ แต่ผู้ที่อบรมปัญญามาแล้วพอนี้ จะไม่ให้เป็นอย่างนั้นก็ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระสาวก ซึ่งได้
 “รู้แจ้ง” สภาพธรรมะตามความเป็นจริง ...การฟังธรรมะ ไม่ใช่ให้เชื่อทุกคำที่ได้ยิน...
 พิจารณา...ไม่ประมาท...แล้วก็สามารถที่จะรู้ว่า....กำลังเข้าใจขึ้น....ทีละเล็กทีละน้อย....
 หรือเปล่า? หรือว่าเข้าใจหมดเลย....”

ในตอนค่ำของวันนี้ หลังอาหารค่ำแล้วทางคณะได้จัดให้มีการสนทนาการ เพื่อ
สังสรรค์ ผ่อนคลาย ซึ่งก็เป็นไปตามธรรมเนียม คือ ประเพณีธรรมดาในชีวิตประจำวัน

มีการจัดเตรียมดอกไม้ เพื่อกราบบูชาคุณท่านอาจารย์ และ เป็นรางวัลในการ
สนทนาการ อย่างสวยงามด้วยครับ

ท่านพลตรี ดร. วีระ พลวัฒน์ กรรมการและเลขานุการของมูลนิธิฯ เริ่มงานด้วยการกล่าวเชิญท่านผู้อาวุโสสูงสุดในคณะ มอบดอกไม้แด่ท่านอาจารย์ คือ คุณลุง นิภัทร ตามด้วยท่านพลเอกสพรั่ง กัลยาณมิตร และหม่อมเบ็ทตี้ ยุคล ณ อยุธยา ครับ

จากนั้น หม่อมเป็นตัวแทนกล่าวรำลึกพระคุณท่านอาจารย์ ต้องขออภัย ผู้เขียนจำคำที่หม่อมกล่าวในวันนั้นไม่ได้ จึงใคร่ขอนำคำกล่าวที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวไว้ที่มูลนิธิ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๒ มาแสดงแทน ดังนี้...

"...ก็พูด...ถึงเรื่องตอนต้นนะคะ ก็ขออนุโมทนาและขอขอบคุณทุกท่าน ที่เห็นการที่ดิฉันได้มีประโยชน์ในการที่แสดงพระธรรมตามที่ได้ศึกษา ที่จะเกิดความเข้าใจถูก แล้วประโยชน์ของผู้ที่เห็นคุณนี้คืออะไร เพียงสรรเสริญ ชื่นชม อนุโมทนา หรือว่าประพฤติปฏิบัติตามที่ได้ยินได้ฟัง นี่คือประโยชน์ยิ่งใหญ่มากกว่าการที่จะเห็น เพียงแต่สิ่งที่ดี ที่คนอื่นทำ แล้วก็อนุโมทนา แต่สิ่งที่ทำก็คือว่า กล่าวถึงสัจจะ สิ่งที่มีจริงที่จะให้คนอื่นเข้าใจถูก สิ่งเดียวที่กระทำมาโดยตลอด ก็เพื่อประโยชน์ต่อบุคคลอื่น ไม่ใช่ต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย...

"...เพราะฉะนั้น ถ้ามีความเข้าใจ ถึงความคิดและกุศลที่ได้กระทำมาโดยตลอด ๕๐ ปีกว่า ก็คงจะเป็นผู้ไม่เก่ง ในการนับว่าจะเท่าไรแล้ว แต่ถ้าเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังจริงๆ เหมือนผู้ฟังในครั้งพุทธกาล เมื่อเห็นคุณของพระธรรมแล้ว จะประพฤติอย่างไร หรือว่าเพียงเห็นคุณแล้วก็ยังคงเหมือนเดิม แต่ถ้าเป็นผู้ที่เห็นบุคคลอื่นได้กล่าว เพื่อประโยชน์ให้ตนเองได้เข้าใจถูก ได้เห็นถูกแล้ว ก็มีความเห็นถูกต้องที่จะประพฤติปฏิบัติตาม นั่นคือสิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นจุดประสงค์ของการที่ แม้พระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ทรงพระมหากรุณา ที่ทรงแสดงธรรมเพื่อประโยชน์อันนี้

เพราะฉะนั้น ประโยชน์จริงๆ ไม่ใช่เพียงแค่เห็นความดี หรือว่าเห็นคุณของผู้ที่กล่าวธรรม แต่ต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามด้วย นั่นคือสูงกว่าเพียงแค่จะฟัง เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี และได้มีผู้ที่ทำหน้าที่อย่างนี้มาากันานพอสมควร...”

“...แล้วเราจะทำอะไร?...เหมือนเดิม...หรือว่าเห็นประโยชน์จริงๆ ว่าหลายปีที่ได้กระทำมา ก็สามารถที่จะทำให้ผู้ฟังเกิดกุศล มีหิริมีโอตตปปะ มีการเห็นประโยชน์ของการฟัง แล้วก็ขัดเกลากิเลส ซึ่งเป็นสิ่งไม่ง่าย เพราะว่า สิ่งที่กำลังปรากฏเป็นสัจจะ เป็นสิ่งซึ่งมีจริงแน่นอน ไม่มีอย่างอื่นที่จริงกว่านี้ แต่ว่าไม่รู้ความจริง เพราะฉะนั้น ถ้าสามารถที่จะเริ่มเข้าใจประโยชน์ ของการรู้ความจริง จะทำให้สิ่งที่ได้กล่าวทั้งหมด เป็นไปตามที่กล่าว แล้วก็ไม่ใช่เพียงแค่กล่าว แต่ยังมีกุศลจิตที่จะค่อยๆ ประพฤติปฏิบัติตามด้วย นี่เป็นสิ่งที่ ตลอดเวลาที่เข้ามา เพื่อจุดนี้ เพื่อที่จะให้คนอื่นไม่เพียงเข้าใจธรรม แต่ยัง สามารถที่จะเกิดกุศล ที่จะประพฤติปฏิบัติตามด้วย มิฉะนั้น ๕๐ ปีกว่านี้ ที่ผ่านมาก็คงจะไม่มีประโยชน์ เพราะว่าเพียงแค่ฟัง แล้วยังไม่ถึงใจ ที่จะเห็นความจริงของจิตของตนเองที่สะสมมา ถ้าจะ...เปรียบเทียบ ก็เป็นความดีเพียงเล็กน้อย ยังมีความดีกว่านี้อีกมาก ที่จะต้องอบรมเจริญขึ้น...”

กราบเท้าท่านอาจารย์ขอรับ

จากนั้น ก็เป็นการสนทนาการในหมู่คณะ โดยจัดให้มีการส่งตัวแทนจากรถบัสแต่ละคันซึ่งมีจำนวนสี่คัน ให้ออกมาแสดงการแสดงที่ตนเองถนัด และให้มีการโหวตให้คะแนนผู้ชนะในตอนจบครับ

"...ขอฝันใฝ่ ในฝัน อันเหลือเชื่อ ขอสู้ศึกทุกเมื่อไม่หวั่นไหว ขอทนทุกข์รุกรโรมโหม
กายใจ ขอฝ่าฟันผองภัย ด้วยใจทง..." ผู้ศึกษาธรรม แม้จะร้องเพลง ยังคงเลือกเพลงที่
ทำให้เกิดกุศลสลับกับอกุศลได้ครับ ขออนุโมทนาในกุศลจิตนะครับ

"...จากยอดดอย แดนไกล ใครจะ
เห็น...ยากลำเค็ญเพียงใด ใจยังมั่น จะ
ปกป้อง ผองไทย ชั่ววันรันดร์ สิ้น..ชีวัน
ก็ยังหวัง หวงแผ่นดิน..."

กลุ่มนี้ แต่งเพลงระลึกพระคุณท่านอาจารย์ มานำเสนอได้อย่างไพเราะมากๆ
ครับ

คุณหมอทวีปและคุณพรทิพย์ ภูกิจิตร (ตัวแทนรถคันที่ผมนั่งครับ) แซมป์เก่าที่
อินเดีย นำเสนอเพลง แต่ปางก่อน ไพเราะสมคำร่ำลือครับ

คนเราทุกคนว่ายวนผลกรรมนำเนื่อง
ตกต่ำ รุ่งเรือง เกี่ยวเนื่องแต่กรรมของตน
ความดีคำจูนจากบุญกุศล
ความชั่วจากบาปทุกคน
เพราะตนนั้นก่อเวรไว้
บางคนถือดีมั่งมีเพราะทำกรรมชั่ว
นั้นบาปสาปตัวเกลือกกลั้วมาเขาไป
บางคนระอาว่าเหตุไฉน
ทำดีแต่จนเหลือใจ ไม่เห็นได้ดีเหมือนว่า
อย่าเพลินถือว่าเงินเป็นใหญ่
จิตใจเหนือสิ่งใดล้ำค่า

เพราะความทุกข์ ความสุขใด
เป็นที่ใจ ไซ้ที่ตา อย่าพะวงหลงลืมตน
ทำดีทุกทีต้องมีผลดีโดยทั่ว
ก่อกรรมทำชั่ว ได้ชั่วตอบแทนทุกคน
คนดี รักดี ไซ้คดีมีผล
คนชั่ว ชั่วโฉดเฉาชน ไม่พ้นผลกรรมซ้ำเติม

เพลงนี้เป็นเพลงเก่า ที่มีความหมายและ
ไพเราะหาฟังได้ยากจริงๆ ครับ

มีการเล่นเกมสหายปัญหาธรรมะ ที่ท่านวิทยากรท่านต่างๆ ตั้งคำถามให้จับสลากตอบ ได้ทั้งความสนุกและสาระอย่างดีย่อมไปพร้อมๆ กันครับ

แม้ในปัจจุบันกาล สัตว์ทั้งหลายก็ย่อมคบค้ำกัน ย่อมสมาคมกันโดยธาตุเทียว คือ สัตว์จำพวกที่มีอหยาศัยแล้ว ย่อมคบค้ำกัน ย่อมสมาคมกัน กับสัตว์จำพวกที่มีอหยาศัยแล้ว สัตว์จำพวกที่มีอหยาศัยดี ย่อมคบค้ำกัน ย่อมสมาคมกัน กับสัตว์จำพวกที่มีอหยาศัยดี.

[พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค เล่ม ๒ - หน้าที่ ๔๔๐ หีนานิมุติสูตร](#)

ในตอนท้าย ท่านอาจารย์มีเมตตาตัดเค้ก ร่วมกับท่านผู้ร่วมคณะที่เกิดในวันนั้น
ครับ

